

«Av Om For: et innspillsnotat om mangfold i kinofilm og tv-drama»

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med over 55 000 medlemmer. Rundt 14,5 % av Norges befolkning har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen hørselshemmet er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Forskning viser at det i 2020 vil være om lag 25 % av Norges befolkning som vil ha en hørselshemming.

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) takker for muligheten til å komme med en høringsuttalelse til innspillsnotatet om mangfold i kinofilm og tv-drama.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne utgjør en del av mangfoldet. Alle sider av mangfoldet bør gjenspeiles på skaper-, innholds- og brukersiden i kulturlivet.

Hva er mangfold?

HLF mener det er viktig å sørge for mangfold blant publikum i tillegg til mangfold i innhold og blant de som lager kinofilm og tv-drama. Vi er derfor fornøyd med at innspillsnotatet definerer brukermangfold som et av de tre leddene som gir bidrag til mangfoldet. HLF ønsker imidlertid å presisere at dette mangfoldet ikke bare består av mennesker i forskjellige aldergrupper, med ulike interesser og ulik etnisk og kulturell bakgrunn, men også mennesker med nedsatt funksjonsevne og behov for tilrettelegginger i det fysiske rommet (kinosalen) så vel som i form av teksting, klar og tydelig tale mm.

Dersom formålet er «å se hvordan kinofilm og tv-drama speiler samfunnet og gjennom dette synliggjør og bekrefter Norge som et mangfold av ulike kulturelle fellesskap» slik det står på side 8 i arbeidsgruppens innspillsnotat, er det sentralt at alle sider av mangfoldet speiles i alle tre ledd – skapermangfold, innholdsmangfold og brukermangfold. Dette innebærer at tv-drama og film skal ha et innhold som reflekterer mangfoldet i samfunnet, også når det gjelder mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Det er viktig å ta inn over seg at persongalleriet i film og tv-drama er med på å skape identitet og gjenkjennelse. Variasjon når det gjelder kjønn, alder, geografisk tilhørighet og tilknytning til ulike minoritetsmiljøer/-grupper er sentralt og svært positivt i denne sammenhengen. En slik variasjon vil kunne bidra til å bygge ned fordommer og skape forståelse for og innsikt i det mangfoldet som finnes i befolkningen. Det er nødvendig å understreke at denne variasjonen ikke behøver å gjøres til et poeng i alle sammenhenger. Målet er at det skal være like naturlig at en hovedperson i en film eller et tv-drama har høreapparat eller bruker rullestol som at hun/han har brunt hår, er sporty eller har et bestemt yrke. Innholdsmangfold kan også innebære at historien omhandler bakgrunn for funksjonsnedsettelse, som at lyden av skudd kan føre til hørselsnedsettelse og tinnitus.

HLF vil peke på at definisjonen på hva som gjør en person eller gruppe til en minoritet på side 9 i arbeidsgruppens innspillsnotat er snever. Det er også mulig å være en minoritet basert på funksjonsevne og kjønn.

Brukermangfold

Under definisjonen av brukermangfold, fokuserer arbeidsgruppen på digitalisering og nye plattformer. HLF støtter dette og viser til at den teknologiske utviklingen også medfører utfordringer for den eldre delen av befolkningen som ikke behersker teknologiske nyvinninger like godt, ikke minst når det gjelder teksting.

HLF mener det bør stiles krav om teksting til nettbasert produksjon og distribusjon som får tilskudd gjennom Norsk Filminstitutt (NFI) slik det stilles krav til teksting av filmer som får offentlig tilskudd.

HLF ønsker å legge til at teknologiutviklingen og de nye mulighetene også stiller krav til produsenter og formidlere av film og tv-drama slik at tilbudet faktisk er tilgjengelig for hele befolkningen. Dette gjelder spesielt gjengivelse av lydbildet, redusert bakgrunnsstøy, tydelighet i tale og behovet for teksting. Utbyttet av teksting er også avhengig av at tv-signalformidlingen mellom tv-selskaper og seere ivaretar teksting på lik linje med bilde og lyd. Det bør derfor vurderes å stille standard krav til tv-signaldistributørene.

Utfordringene når det gjelder teksting omfatter også programmer der det snakkes flere språk. I tilfeller der det er teksten når det ikke snakkes norsk, men ikke teksten når det snakkes norsk, må brukerne skru av og på tekstevalget på egen tv. Det gjør at mange mister sammenhengen i programmet og ofte velger å skru av. Det må legges til rette for enkle løsninger der valg av teksting innebærer at hele programmet tekstes automatisk uansett hvilket språk som snakkes.

Det bør være en selvfølge at tv-sendte filmer og tv-drama tekstes slik at også hørselshemmede får utbytte av programmene.

HLF har i flere sammenhenger tatt til orde for å gjenoppta prosjektet om utvikling av tale til tekst-teknologi (talegjennkjennings-teknologi). En slik teknologi vil sikre brukerne god kvalitet på tekstingen.

Tiltakene

Når det gjelder tiltakene foreslått av arbeidsgruppen, mener HLF at disse ikke speiler den bredden som ligger i begrepet mangfold. Eksempelvis mangler tiltak rettet mot hørselshemmede og andre brukergrupper med behov for tilrettelegging. HLF har påpekt en rekke aktuelle tiltak i teksten over.

Mvh

Anders Hegre

Generalsekretær HLF

Else Marie Stuenæs

Interessepolitisk rådgiver HLF

For nærmere informasjon, kontakt interessepolitisk rådgiver Else Marie Stuenæs på stuenæs@hlf.no eller 22639946 (dir.)